

Sygn. akt *III Cagg 474/14*

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Mirella Szpyrka

Sędzia SO Aleksandra Janas (spr.)

Sędzia SR (del.) Roman Troll

Protokolant Wioletta Matysiok

po rozpoznaniu w dniu 16 lipca 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa R. N. i D. N.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w K.

o naprawienie szkody górniczej

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 12 grudnia 2013 r., sygn. akt I Cgg 16/12

***uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wodzisławiu Śląskim, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.***

SSR (del.) Roman Troll SSO Mirella Szpyrka SSO Aleksandra Janas

## UZASADNIENIE

W dniu 13 sierpnia 2012r. powodowie D. N. i R. N. wnieśli o zobowiązanie pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w K. do naprawienia szkód górniczych wywołanych ruchem zakładu górniczego, jakie powstały w należącym do nich budynku mieszkalnym, położonym w R. przy ul. (...) oraz o zasądzenie kosztów procesu. Uzasadniając żądanie podali, że w wyniku prowadzonej przez pozwaną eksploatacji górniczej, w tym wstrząsu górniczego z dnia 8 marca 2012r., w budynku mieszkalnym powstały liczne uszkodzenia, m.in. zarysowania tynków ścian wewnętrznych, zarysowania fasad, naroży oraz na przewodach kominowych, zarysowania łączy płyt kartonowo - gipsowych, zarysowania na stykach ścian i okładziny z płyt kartonowo - gipsowych sufitów, pęknięcia tynku na linii dylatacji pomiędzy budynkiem mieszkalnym a garażem, zarysowania na linii dylatacji pomiędzy budynkiem mieszkalnym a garażem, zarysowania na linii styku wieńca odwodowego i ściany, zacieki i zarysowania płyty balkonowej od spodu, spękania okładziny ceramicznej schodów wejściowych, rozwarstwienie płyty spocznikowej schodów wewnętrznych. Wskazywali, że ich dom ma zaledwie 4 lata, a pęknięcia spowodowane uszkodzeniami górniczymi widoczne są zarówno w samym domu, jak i w budynku gospodarczym. Przyznali, że pozwana proponowała im zawarcie ugody, jednak miała ona objąć jedynie część uszkodzeń ponieważ niektóre z nich, według pozwanej, nie były związane z ruchem zakładu górniczego.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu. Zarzuciła, że nie wszystkie szkody widoczne w budynku powodów związane są z wpływami eksploatacji górniczej. Podała też, że budynek ten znajduje się w terenie, na którym nie jest prowadzona eksploatacja górnicza, jego budowę zakończono w 2008r., a od 2009r. powodowie wnioskowali o naprawę powstałych szkód. W ocenie pozwanej szkody wskazane przez powodów mają związek z niedawno ukończoną budową i są wynikiem nieprawidłowości przy wnoszeniu budynku. Podniosła nadto zarzut przedawnienia roszczenia, twierdząc, że część szkód powstała w marcu 2009r..

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim zobowiązał pozwaną do przywrócenia do stanu poprzedniego nieruchomości powodów położonej w R. przy ul. (...), dla której prowadzona jest Księga Wieczysta KW Nr (...) Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim poprzez naprawienie wymienionych w wyroku uszkodzeń budynku, a to zgodnie z opinią biegłego R. S., zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.000 zł tytułem należnej opłaty sądowej, od której powodowie byli zwolnieni.

Sąd Rejonowy ustalił, że powodowie są właścicielami opisanej wyżej nieruchomości, zabudowanej budynkiem mieszkalnych, wzniesionym w latach 2006-2008. Na skutek wstrząsu z 8 marca 2012r. w budynku powodów wystąpiły liczne pęknięcia ścian i tynków. Powodowie zwrócili się do pozwanej o naprawienie szkód, pozwana zaproponowała powodom zawarcie ugody, która jednak pomijała część istniejących uszkodzeń jako, że w ocenie pozwanej nie były one związane przyczynowo z ruchem zakładu górniczego. Ostatecznie strony nie osiągnęły porozumienia. W dacie orzekania na nieruchomości powodów występowały uszkodzenia: na zewnątrz budynku – pęknięty murek oporowy przy wjeździe do garażu, pęknięte kafelki na schodach, szczelina pomiędzy garażem a bryłą budynku, poziome pęknięcia południowej ściany garażu i budynku, pęknięcie płyty balkonowej od zachodniej strony budynku; w piwnicach – pęknięcia posadzki w dwóch pomieszczeniach i poziome pęknięcie ściany południowej; na parterze – pęknięcia i zarysowania wszystkich ścian; na piętrze – pęknięcia pod stropem przy płatwi, popękane kafelki na balkonie, pęknięcia i zarysowania wszystkich ścian. Sąd Rejonowy, opierając się na opinii biegłego R. S., ustalił, że pomiędzy uszkodzeniami budynku mieszkalnego powodów, a ruchem zakładu górniczego pozwanej KWK (...)” w R. zachodzi związek przyczynowy, a wstrząs górniczy z 8 marca 2012r. na skutek eksploatacji prowadzonej przez pozwaną spowodował uszkodzenia istniejące w budynku powodów.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że żądanie powodów zasługiwało na uwzględnienie, podzielił wnioski opinii biegłego, które wykazywały, że szkody w budynku powodów mają charakter górniczy, a ich powstanie pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowo – skutkowym z działalnością eksploatacyjną pozwanej. Sąd uznał, że wnioski przedstawione przez biegłego są jasne i logiczne, zostały też poparte przeprowadzonymi oględzinami i badaniami. Uznał nadto, że skoro przyczyną uszkodzeń budynku powodów był wstrząs z 8 marca 2012r. to termin przedawnienia dochodzonego roszczenia nie minął. W konsekwencji zobowiązał pozwaną do przywrócenia stanu poprzedniego nieruchomości powodów poprzez naprawienie uszkodzeń nieruchomości, jakie zostały wymienione w opinii biegłego. Rozstrzygnięcie zapadło na podstawie art.146 ust.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2011r., Nr 163, poz.981 ze zm.). O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od zaskarżonego wyroku wniosła pozwana, zaskarżając go w całości i wnosząc o uchylenie wyroku, oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, względnie przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego. Zarzuciła naruszenie prawa materialnego, a to art. 93 ust.2 ustawy Prawo geologiczne i górnicze poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że budynek kwalifikuje się do odszkodowania w miejsce restytucji naturalnej; naruszenie przepisów postępowania, a to: art.217 § 2 k.p.c. poprzez bezpodstawne niedopuszczenie zgłoszonych przez pozwaną wniosków dowodowych, w tym o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego; art. 244 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i przedwczesne zamknięcie rozprawy; art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów; art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieprecyzyjne uzasadnienie wyroku niepozwalające na przesłedzenie poprawności rozumowania Sądu oraz opierające się wyłącznie

na zakwestionowanych przez pozwaną elementach opinii biegłego; sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego; niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy mających istotny wpływ na wynik sprawy.

Powodowie domagali się oddalenia apelacji i zasądzenia kosztów postępowania odwoławczego.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje.**

Apelacja musiała odnieść skutek, choć Sąd Okręgowy nie podziela wszystkich podniesionych w niej zarzutów.

W pierwszej kolejności godzi się zauważyć, że zarzut naruszenia art.93 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994r. Prawo geologiczne i górnicze poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że budynek kwalifikuje się do odszkodowania w miejsce restytucji naturalnej jest całkowicie niezrozumiały. Powodowie nie domagali się odszkodowania, a i Sąd Rejonowy o odszkodowaniu nie orzekał. Przeciwnie, przedmiotem procesu było żądanie restytucji naturalnej.

Odmienne też niż zarzuca się w apelacji, występowanie wpływów prowadzonej przez pozwaną eksploatacji górniczej na nieruchomości powodów nie budzi wątpliwości. Fakt ten wynika nie tylko z opinii biegłego sądowego R. S., ale także ze stanowiska samej pozwanej, przedstawionego w toku postępowania ugodowego, jakie odbyło się przed wszczęciem sporu. Sama pozwana zaproponowała przecież powodom polubowne załatwienie sprawy naprawienia szkód górniczych występujących na ich nieruchomości, a do zawarcia ugody nie doszło tylko dlatego, że strony nie porozumiały się do co zakresu tych szkód.

Pozostałe zarzuty podniesione w apelacji okazały się zasadne o tyle, o ile zarzucają nierozpoznanie istoty sprawy.

W toku postępowania powodowie twierdzili, że szkody na ich nieruchomości powstały w wyniku wstrząsu z marca 2012r., a także w wyniku wcześniejszych wstrząsów. Pozwana twierdziła z kolei, że wady budynku lub ich części – jak wskazano w projekcie ugody nr (...) – są wynikiem niewłaściwego wykonania budynku, zarzuciła nadto, że roszczenie o ich naprawienie uległo przedawnieniu.

Sąd Rejonowy kwestii tych należycie nie zbadał, stwierdziwszy jedynie, że przyczyną uszkodzeń był wstrząs z 8 marca 2012r. Stanowisko to nie znajduje oparcia w stanie sprawy i jest sprzeczne z twierdzeniami samych powodów. W uzasadnieniu pozwu podali oni, że do powstania uszkodzeń doszło „w wyniku szkód górniczych, w tym na skutek wstrząsu górniczego z dnia 8 marca 2012r.”. Twierdzili też, że podobne wstrząsy, ale o mniejszej sile, oddziaływały na budynek od chwili jego oddania. W aktach sprawy znajduje się wniosek powodów o naprawienie szkód górniczych (k.19), w którym wymieniono liczne uszkodzenia w budynku mieszkalnym (pęknięcia ścian w pokojach, pęknięcia płyt gipsowych, w piwnicy pęknięcie ściany) oraz na zewnątrz (pęknięcia ściany, murka, wysypu, podjazdu do garażu). Wniosek ten nosi datę 2 lutego 2010r., (w tym samym dniu został także przedstawiony pozwanej), wobec czego oczywistym jest, że wymienione w nim uszkodzenia nie mogły powstać w wyniku wstrząsu z 8 marca 2012r. Ponieważ nie ustalono kiedy powstały poszczególne szkody, nie można odnieść się do zarzutu pozwanej, że roszczenie o ich naprawienie uległo przedawnieniu (art.442<sup>1</sup> 1 k.c.).

Sąd Rejonowy nie wypowiedział się też w ogóle co do sposobu naprawienia stwierdzonych szkód, ograniczając się jedynie do ich wymienienia w zaskarżonym wyroku. Odwołał się przy tym do opinii biegłego R. S., jednakże bez bliższego jej określenia i bez uczynienia jej integralną częścią orzeczenia, co jest wadliwe. Brak orzeczenia w tej materii wraz z pozostałymi stwierdzonymi uchybieniami uzasadnia stwierdzenie, że istota sprawy nie została rozpoznana. Polega ona bowiem nie tyle na samym ustaleniu wystąpienia szkód, ale przede wszystkim na wskazaniu sposobu ich naprawienia, czego w istocie domagali się powodowie. Brak rozstrzygnięcia w jaki sposób pozwana ma zrealizować obowiązek naprawienia szkody skutkuje niewykonalnością wyroku, a przez to uniemożliwia poszkodowanym zaspokojenie ich słusznych roszczeń.

Z tych przyczyn zaskarżony wyrok nie mógł się ostać i podlegał uchyleniu, a sprawę należało przekazać do ponownego rozpoznania.

W postępowaniu ponownym Sąd Rejonowy – mając na uwadze zarzuty podniesione przez pozwaną – zbada kiedy powstały uszkodzenia na nieruchomości powodów i które z nich pozostają w związku przyczynowym z prowadzoną przez pozwaną eksploatacją, a także jaki jest sposób ich naprawienia. Rozstrzygając sprawę będzie miał też na uwadze art.3 k.c. w związku z art.222 ustawy z 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze oraz pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013r., III CZP 75/13.

***Z powyższej przyczyny, na zasadzie art. 386 §4 k.p.c. w związku z art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.***

SSR (del.) Roman Troll SSO Mirella Szpyrka SSO Aleksandra Janas